

Adta: "Dugonios" ú.
Vette: Molnár r. szds.
Idő: 1960. III. 3.

Ügynöki jelentés

Szeged, 1960. márc. 4.

- 2 -

Feladat:

Ügynökünk feladatát képezi:

293 -

- 3 -

2./ Hasonlóan, tanulmányozza a nyugatnémetországi törekvésekkel kapcsolatban egyesek véleményét: pl. Péter László irodalom kritikust.

Juch
/Molnár István/
r. szds.

K: 2 pld-ban/FM.

Felirat

Peter Hasplányi

Hely: Dugovics -
Utca: Mészáros
1860 IV. 23. 1500

-305-

F. No 21-an jellel az adóterítkezésem
 felállítására egyike ismerőse Peter Hasplányi,
 A Juhász Gyulánál kapcsolatos kérel-
 me után előkerült, a honfoglalás emléke-
 tetéről, a jövőbeni megújításról. Peter
 kijelentette, hogy ő a dologról adja, a kor-
 nany politikájában, de a részletek emiatt
 nem érdekeltek.

Magyarban, egészben a nacionalista ter-
 mondalom jövőjén mint vállalkozóm, én is, vi-
 táim nem zöldre minnenek, elfogadom az
 amit a történelmi tövényszerzés által
 a jövőre támaszt. Hát az a faj, hogy
 ma is van sok hátrány és az egykori
 internáltság miatt, ezt december végén
 meg az állásomat is megkötöttem az
 Akadémia, és nagyon sokat van így.
 Azt tapasztalom az elítelt Boróthi Dugovics
 a hazánk sem görbül meg, ezt, szeptember 15.

M-18293/1

egyeztetik az útját. Ideje volna, ha a
 kormányban beharagvóan konzervatív, a
 valóságban is az volna, nem a nem emle-
 getnénk fel egyetlen át azokat a dolgo-
 kat, amelyekről egyes más megbrintették
 az embert. Ezelőre kihalástalannak látom
 a "Közlöny" jövőjét" - fejtette le a lehel-
 tetést Péter a miniszter bejött a szobába
 Hisz királyi tanácsos.

Dyorny

hozad. pto. 10. m.

TÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
 HALLAMBIZTOSÁGI LEVÉLTÁR

Adta: "Dugonics" ú.
Vette: Molnár r. szds.
Idő: 1960. V. 8.

Ügynöki jelentés
Szeged, 1960. május 10.

Tárgy: újságíró ügye.

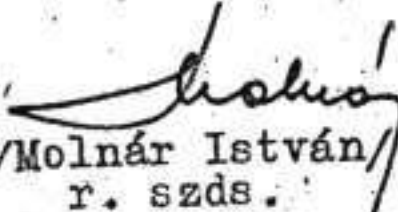
F. hó 2-án, hétfőn az egyetem folyosóján beszélgetett egyik ismerősével. A szakmai kérdések közben ismerőse megkérdezte tőle:

"Mióta nincs a Hirlapban vasárnapi tárcád, kinek a részére irsz? Egy író a közlési lehetőséget is kell, hogy keresse."

"Szatirikus írásaim, mely a jelenünk mindenféle visszássága ellen harcol, hogy tisztább legyen a közélet a karrierista és a szektás elemektől, már közölhető bárhol."

"Ezenkívül írtam egy szatirikus kisregényt, melynek főalakja egy nyüzsgő típusú Péter László, az örök stréber és hangyász, politikai és morális téren egyaránt."

- 3 -

Molnár István/
r. szds.

K. 2 példában/FM.

Adta: "Dugonics" u.
Vette: Molnár r. szds.
Idő: 1960. júl. 29.

Ügynöki jelentés

Szeged, 1960. aug. 1.

334 -
- 2 -
Ügynök feladata:

- 1./ Ügynökünk feladatát képezi Péter László irodalom kritikussal beszélgetést folytatni. Beszélgetés során állapítsa meg, hogy Péter László korábbi "népies" nacionalista nézetei miben mutatkoznak meg jelenleg. Ennek érdekében szükséges, hogy Péterrel megbeszéljen a közelmúltban használatos és jelenleg megmutatkozó irodalmi irányzatot, pl. a "népieseket" is, s ennek során Péter által elmondottakat foglalja jelentésbe. A vita - amennyiben ügynökünk azt helyesen vezeti - felhasználható adatokat fog adni Péter L. jelenlegi világszemléletét illetően.

/Molnár István/
r. szds.

K: 2 pld-ban/FM.

-339-
Adta: "Dugonics" ú.
Vette: Molnár r. szds.
Idő: 1960. aug. 19.

Ügynöki jelentés

Szeged, 1960. aug. 20.

Tárgy: Péter László ügye.

F. hó 19-én délben találkozott Péter Lászlóval egyik ismerőse az Ady téri egyetemen.

Péter L. szakmai problémák után szólott a saját helyzetéről.

"Nem tudom mi lesz velem. December 31. után nem lesz állásom. Az egyetem nem tart meg ebben a státuszban, tanítani meg még nem engednek. Azt mondják a személyi ellenségeim, hogy revizionista vagyok. De csak azért, hogy ne kelljen velem törődni, valaki ki akar innét fűzni, ha jól gondolom, a Szabolcsi. Az, aki egy időben a Halász Plódot is ki akarta fűzni az egyetemről."

"Lektorai munkából nem lehet megélni?" - kérdezte az ismerős.

"Nem, az csak mellékkeresetet biztosít. En azt nem értem, hogy annyit publikáltam már pld. a Tanácsköztársaságról, mint egyetlen más párttag-irodalmár sem s végül nem sokra becsülik az ember munkáját. Szegény Végh Joachim is egy napközi otthonban felügyelő nevelő, magyarul pésztra. Jól megkaptuk a magunkéért az októberi hőzongésekért. Ha tudta volna az ember, hogy milyen büntetés jár, bizony jól meggondoltuk volna, hogy meddig menjünk el. Persze, ez késői okoskodás, ezen már nem segíthetünk."

A továbbiakban Péter megjegyezte, hogy értesülése szerint Németh László "Magyar műhely" c. kötete ugyan nem fog megjelenni, de az egyik kiadó mástermészetű írásainak kötetbe gyűjtését tervezi, melyek szintén tanulmányok.

Ezek után Péter közölte, hogy az Olosó Könyvtár 300 kötetként megjelenő Juhász Gyula válogatott versek kötetét sürgősen korrigálnia kell, mert még ma fel kell adni, így tovább a beszélgetésre nem volt mód.

"Dugonics"

M-18293/1

CSONGRÁD MEGYEI RENDELŐKAPITÁNYSÁG
III/III Alosztály

278

Szigorúan titkos!

J E L E N T É S

a megye területén élő volt ellenforradalmárok
helyzetéről.

- 6 -

III.

Feldolgozott ügyek, melyekben ellenforradalmi tevékenységet
kifejtő személyek szerepeltek.

- 7 -

5./ 1957 április 10.-án ellenforradalmi szervezkedés gyanúja
miatt "Firkászok" fedőnéven előzetes csoport dossziét nyi-
tottunk 5 főre, akik a Szegedi Egyetemen az ellenforradal-
mi események irányításában vettek részt. Szervezték a tün-
tetéseket, izgattak a népi hatalom ellen.

A dossziét 1950.-ban lezártuk, a személyek ügyét vádemelés-
re átadtuk az illetékes ügyészi szerveknek, közülük 2 fő
lett szabadságvesztésre elítélve.

- B a r ó t i Dezső

0-14967/a

6

279

- Németh Ferenc

- Péter László /Jénoshalma, 1926. Cselenák Ágnes/
tudományos kutató 1953. IV. 2.-ig
reff. alá volt helyezve.

- 25 -

296

991

Szeged, 1950. szeptember 3.-án.

Kovács István
csoportvezető

Dán István r. őrnagy
alosztályvezető

K: 2 pl-ben
M: 1 pl-ben III/III-3 O.Bp.
1 pl-ben csoportvezető
G: Sz.Gyné.
Nytsz.: 464/384/1950.

TÖRTÉNETI SZOLGÁLTATÓK TÁRA
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁR

7

A Történelmi Hivatal
az Előzetes Bizottság alapján
az iratokat megvizsgálta.

A MAGYAR NEMKÖZTARSASAG BELUGYMINISZTERI HIVATALA

SZIGORUAN TITKOS!

SZERV: Csongrád

OSZTÁLY: V. ad.

MUNKADOSSZIÉ

MINŐSÍTÉS: ügyvéd

FEDŐNÉV: "Dugonics"

.B. DOSSZIÉ SZÁM: M-75370

AZ ÜGY _____ KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA: III.

MEGNYITVA: 1961. apr. 10

LEZÁRVA: 19 _____

ARCHIV SZÁM: 18293/2.

POLITIKAI NYOMOZÓ OSZTÁLY
V. Alosztálya.

SZIGORUAN TITKOS!

Adta: "Dugonics" ú.
Vette: Molnár r. szds.
Idő: 1961. júl. 14.
Hol: nyilv. szórakozó hely.

Ügynöki jelentés
Szeged, 1961. júl. 19.

Füßy László

sebb kapcsolatban áll, mint bizonyos könyveladó.
akikkel rendszere-

foglalkozási ágak sze-

rint

- 2 -

Vegyes:

dr. Péter László kutató

- 3 -

Molnár
Molnár István/
r. szds.

K: 3 pld-ban/FM.

M-18293/2

2

MAGYAR NEPKOZTARSASAG BELUGYMINISZTERIUMA

SZIGORUAN TITKOS!

SZERV: **BH**
OSZTALY: **CSONGRÁD M.**

III/III. A/b

CSOPORT DOSSZIÉ

SZAM: **Cs - 704**
FEDONEV: **FELLAZÍTÓK**

A Történelmi Hivatal az Etv. 25/A § alapján az iratokat átvette. MEGNYITVA: 1965. XI. 6.
LEZARVA: 19...

ARCHIV SZAM:

VIZSGALATI DOSSZIE SZAM:

VIZSGALATI DOSSZIE ARCHIV SZAM:

19554/3

J E L E N T É S .

S z e g e d, 1965. május 12-én.

A mai napon beszélgetést folytattam Arvai József elvtárral a Városi Tanács Elnökhelyettesével, aki az Építési és Közlekedési Állandó Bizottság albizottságaként működő Műemlékvédelmi és Városrendezési Albizottság tagjait, valamint tevékenységét illetően az alábbiakat mondotta el;

Az albizottság tagjai szinte kivétel nélkül olyan személyek, akik a mult társadalmi rendben komoly gazdasági, társadalmi pozíciót töltek be. Egyrésztük jelenleg is hasonló beosztásban van, másrésztük nyugdíjas. Az albizottság egész működése és tevékenysége arra irányul, hogy Szegeden ahol az ország más városaihoz viszonyítva a műemlékek száma jelentéktelen, egy erős műemlékvédelmi szellemet, kultuszt honosítsanak meg. Ez nem is lenne baj, ha ezzel párhuzamosan az albizottság tevékenysége valójában a haladást és a fejlődést is szolgálná. A helyzet azonban egészen más. Minden igyekezete e társaságnak arra irányul, hogy mereven védje és ragaszkodjon ahhoz, ami régi és amit műemlékvédelem címén meg lehetne menteni. Ez bizonyos értelemben maradi világszemléletüknek a kifejezése is. Tevékenységük során több esetben előfordult, hogy a város párt és állami vezetői véleményét, a város fejlesztésével kapcsolatos nézeteit, lebecsülve saját elképzeléseiket, igyekeztek érvényre juttatni. Kétségtelenül meglevő szakmai tudásuk, valamint a maguk elé tűzött cél érvényrejuttatása során arra törekszenek, hogy saját maguk igazát bizonyítsák be az állami vezetéssel szemben. Nem érdekli őket a város szocialista fejlesztésének helyzete. Az egész tevékenységük gátlóan, sőt hátramozdítóan hat a város fejlesztése szempontjából. Példaként a "Török" ház ügyét hozta fel Arvai elvtárs. A "Török" ház ügyében elérték azt, hogy a város vezetőinek határozot ellenzése és másirányu tervei ellenére az Építésügyi Miniszter személyesen foglalkozzon az ügyvel, majd pedig az építésügyi miniszter több mint két és fél oldalas levélben állította le a Török ház lebontását. Biczó elvtárs és Arvai elvtárs saját igazságukat védve Apró elvtárhoz fordult, aki személyesen volt a Török házban, s olyan ígéretet tett, hogy "majd ad ő az építésügyi minisztériumnak", s valóban két nap múlva a miniszter első-helyettese telefonon értesítette őket, hogy a miniszter visszavonta a levelet, illetve az abban foglaltakat. Az albizottság jelenleg ilyen huzavonát az ugyancsak az Oskola utcában lévő ún. "sörház" körül teremtett, amiben a miniszterhelyettes utazott Szegedre, hogy eldöntse a ház lebontásának kérdését. A fenti példákából is látszik, hogy az albizottság merev

maradi nézeteivel és tevékenységével elvonja a város, de még a felsőbb szintű vezetők figyelmét is lényegesen komolyabb és fontosabb kérdések intézésétől, s ebben van tevékenységük nem-kívánatos volta. Az albizottság tagjai az alábbi személyek, akik közül többet Árvai elvtárs sem ismer, csak a jegyzőkönyvek aláírásaiból tudja a nevüket;

Dr. Bálint Alajos;

~~Dr. Bálint Sándor;~~

Berniczky János;

Dr. Bodnár Béla;

Deák Bárdos Menyhért;

Firbás Zoltán;

Joó István;

Juhász Antal;

Dr. Péter László; irodalmár.

Dr. Pálffy Budinszky Endre;

Dr. Rechtenwalt Kristóf.

Stieber Lajos;

Tóth Sándor

Tóth Béla

Törő János;

Beszédes Kornél;

Balogh Péter;

Hadnagy Béla,
Csongor Győző

Furák Antal,

Németh Olivér;

Oltvai Ferenc;

A fentiek után érdeklődtem az iránt, hogy van-e az albizottságnak női tagja. Nő tagja nincs. Befejezésül Árvai elvtárs elmondotta, hogy Biczó elvtárral az elmúlt hetekben beszéltek meg, hogy a Műemlékvédelmi Albizottságot fel kell oszlatni, vagy legalább is azokat a tagokat, akik tudatosan hátráltatják a munkáját, ki kell szórni a soraikból, s olyan fiatal kommunistákat kell a bizottságba bevinni, akik támogatnák a város szocialista szellemű fejlődését.

Megjegyezte még azt, hogy érdeklődésem örömmel tölti el, mert mi sem ok nélkül foglalkozunk a társasággal.

Magyar József
/ Magyar József r. szds. /

Bóka István
/ Bóka István r. százados /
alosztályvezető
csopord.

Dán István
/ Dán István r. százados /
alosztályvezető

K: 1 pl-ban.
K: 1 pl. E/Cs-445.d.
G: Szné.
Nytsz: 432/390-1965.

K I V O N A T

"Mannlicher" fn. ügynök által 1966. február 9.-én adott
jelentésből.

Tárgy: Péter László ügye.

Jelentem, hogy 1966. február 4.-én az esti órákban a Kárász utcai Csmege üzlet előtt véletlenül találkoztam Péter Lászlóval, aki tudományos kutató és író. Több éve nem láttam. Irodalmi témákra terelődött a beszélgetés. Megkért, hogy kísérem el a Széchenyi térnek a szőregi autóbusz megállójához, ahonnan haza készült. Mikor a cukorka boltot elhagytuk az irodalmi témáról váratlanul átváltva Péter László a következőket mondotta: "Te ismered a Bálint Ándor ügyet? Te ügye a Bálint Ándor ügynek az összes iratai megvannak az ügyvédi munkaközösségben, így az ítélet is?" Mondottam: "Az ítéletet azt nem kézbesítették." "Tudod ennek az iratoknak meg kell maradnia az utókornak a részére. Hangsúlyozom ez szigoruan kettőnk között bizalmasan mondom." Én ismételten mondtam, hogy az ítéletet nem kaptam meg. Ennek a kapcsán még tovább azt mondotta Péter László: "Miért nem lett meg fellebbezve az ítélet?" Mondottam: "Azért, mert a védelem örült, hogy a Btk. 70. §-ával megsúszhatta ezt az ügyet." Mondotta Péter László: "A Népszabadságban megjelent egy cikk, mely hozta ezt az esetet és azt is közölte, hogy az ítélet jogerős, vagyis ez azt jelenti, hogy Bálint Sándor elismerte a vádnak az aláosságát." Emelítettem neki, hogy Bálint Sándor alapeljárásban ténybeszimerésben volt. Közben jött a szőregiautóbusz, amire felszállt.

Mannlicher

Kivonat hitelélül:
Szeged, 1966. február 23.

Molnár József
Molnár József
r. szds.

K: 1 pld-ban
K: Magyar J. r. szds.

Nytsz: 562 / 317 - 66

0-2554/3

1974. VI. 10.

A MAGYAR NEMKÖZTARSASÁG BELÜGYMINISZTERIUMA

Felhasználás

SZIGORUAN TITKOS!

Dr. Heilbrandt László

SZERV: **BM**

Herczeg Miklós

OSZTALY: **Csongrád**

OBJEKTUM DOSSZIÉ

SZÁM: **31-0D-2255**

AZ OBJEKTUM MEGNEVEZÉSE: **Volt horthysta fasiszta pártok és tömegszervezetek**

AZ ÜGY KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA:

MEGNYITVA: 19.....

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
AZ 1995. évi 2. § (2)
bekezdésére figyelemmel.

LEZÁRVA: 19.....

ARCHIV. SZÁM:

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
AZ 1995. évi 2. § (2)
bekezdésére figyelemmel.

0-14967/a

1

A MAGYAR NÉPKÖZTARSASÁG BELGUMINISZTERI HIVATALA

1974. VI. 10.

SZIGORUAN TITKOS!

Dr. Hód...

Herczeg Miklós

SZERV: BM

OSZTALY: Csörgőrd

OBJEKTUM DOSSZIE

SZAM: 31-OD-2255

OBJEKTUM MEGNEVEZÉSE: Volt
horthysta fasiszta pártok
és tömegszervezetek

KÖTET SORSZAMA:

ARCHIV SZAM:

VIZSGALATI DOSSZIE SZAM: A MINISZTER
VIZSGALATI DOSSZIE ARCHIV SZAM: az 1995. évi LXV.
bekezdésére

0-14967